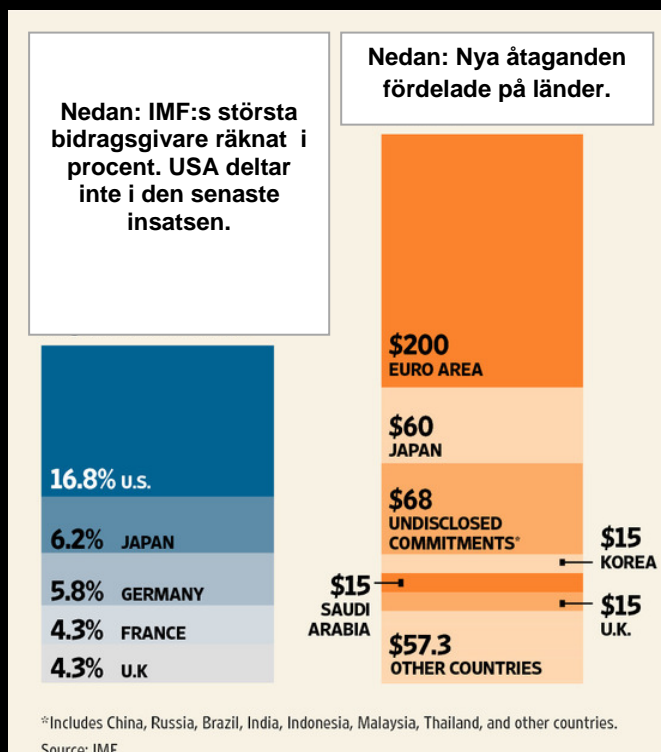

Spansk ekonomi i brygga

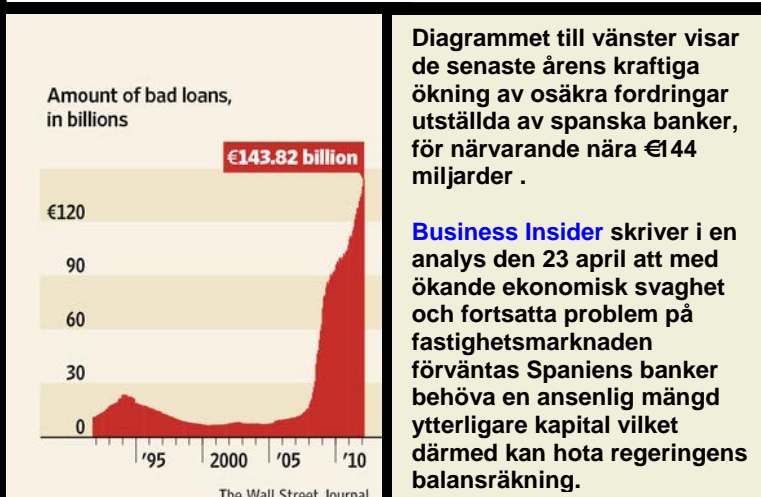
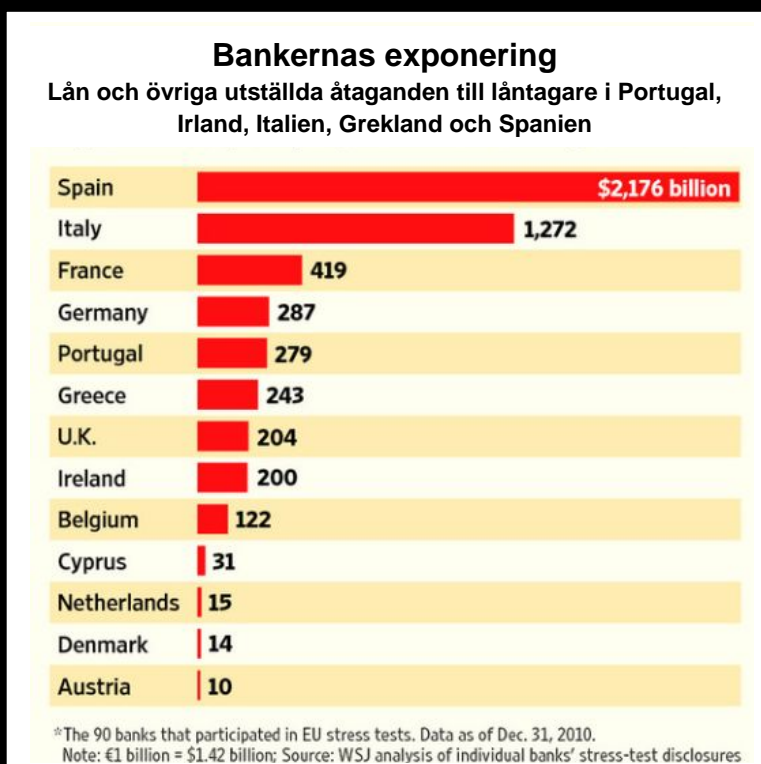
Under de senaste veckorna har oron för de Sydeuropeiska euroländerna åter hamnat i fokus. De spanska och italienska räntorna har under april återigen börjat närma sig smärtgränsen. Oron för refinansieringsförmågan hos speciellt de spanska bankerna är en av flera drivande faktorer. I ett försök att dämpa oron har IMF med Christine Lagarde i spetsen lyckats nära nog fördubbla fondens medel för att skydda de globala ekonomierna. ECB dementerar däremot alla påståenden om att banken skulle återuppta sitt obligationsköpsprogram för att stärka statspappren för pressade riskländer, i nuvarande situation framförallt Spanien.

Efter att IMF förstärkt sin krisfond med cirka \$430 miljarder förfogar nu fonden över sammanlagt cirka \$800 miljarder. Överenskommelsen har kunnat nås sedan euroländerna först förstärkt sin egen bailoutfond till nuvarande € 800 miljarder. Vissa frågetecken kvarstår dock beträffande hur snabbt som IMF:s utvidgade kapacitet kan träda i kraft. Storbritannien har villkorat sitt ökade stöd med att USA ratificerar en tidigare överenskommelse om kvoterna, vilket USA inte förväntas göra förrän tidigast efter presidentvalet i november. Även andra länder har villkorat sina bidrag på olika sätt vilket kan begränsa den omedelbara eldkraften. Vissa länder har också ifrågasatt IMF:s fondförstärkning då man menar att detta kan minska trycket på euroområdet att vidta åtgärder på egen hand.

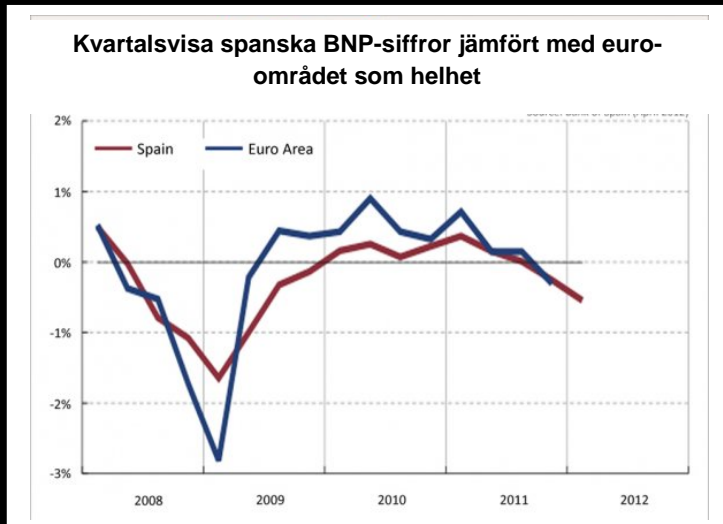
Det just nu största problemet för euroländerna är farhågorna för att framförallt de spanska bankerna inte har förmågan att rekapitalisera sig. Rädslan är också stor för att ytterligare obehagliga överraskningar skall ligga gömda i de spanska bankernas balansräkningar. Bank of Spain konfirmerade nyligen att man under mars månad lånade € 316 miljarder från ECB vilket är nära dubbelt så mycket som under februari månad. Detta är ett tydligt bevis för att de spanska bankerna har stora problem. Tankar finns om att använda EFSF-fondens tillgångar för att stötta problembankerna inom euroområdet. Detta skulle innebära att exempelvis tyska skattebetalare nödgas skjuta till pengar för att rädda sydeuropeiska banker, något som får anses mycket kontroversiellt och kräver även regeländringar.

Under 2011 gjordes en stresstest av ett stort antal av ledande banker inom EU. I *The Wall Street Journals* analys av testet framgår med all önskvärd tydlighet vad som är en av de bidragande orsakerna till de spanska bankernas situation. Den spanska banksektorn har en mycket kraftig exponering mot **PIIGS-länderna** och i denna sammanställning har man inte bara räknat in lån till respektive stat utan även alla privata åtaganden i de aktuella länderna. Resultatet visar alltså på en mycket stor risk för de spanska bankerna med tanke på att många av dessa åtaganden kan vara osäkra fordringar. En översikt av vad som kan anses som osäkra bankfordringar visar också på en markant ökning av dessa.

Under veckan 23 till 29 april kom så ett antal nya kallduschar för den hårt prövade spanska regeringen. På måndagen presenterade den spanska centralbanken sin första prognos av årets inledande kvartal vilken visar att Spanien åter befinner sig i recession. Det spanska BNP-talet sjönk 0,4 procent (reviderades senare till 0,3) under första kvartalet vilket är andra kvartalet i rad med negativt BNP. Veckan fortsatte med att kreditvärderingsinstitutet *Standard & Poor's* under torsdagen degraderade Spanien två steg, från A till BBB+, med motiveringen att de offentliga finanserna förväntas försämrats än mer på grund av en fortsatt krympande ekonomi och en sjuklig banksektor.

Veckan avslutades med att nya rekordhög arbetslöshetsprocent presenterades, något som ytterligare visar på Spaniens mycket prekära situation. Arbetslösheten ligger nu på 24,4 procent, den högsta i den industrialiserade världen. För ungdomar under 25 år är det än värre, här står nu 52 procent utan arbete. Det finns minst 1,7 miljoner spanska hushåll där ingen av medlemmarna uppbär någon lön, en ökning med 10 procent sedan inledningen av året. Den spanska arbetsmarknaden har drabbats hårt av kollapsen inom fastighetsmarknaden och de kraftiga budgetnedskärningarna som tar bort tiotals miljarder euro från ekonomin. Spaniens arbetslöshet är nu mer än dubbelt så hög som euroområdets snitt på 10,9 procent och 5,6 miljoner spanjorer är arbetslösa. Resultatet för mars månad ger också vid handen att den spanska konsumtionen inte överraskande sjönk för 21:a månaden i rad.

Kö utanför en spansk arbetsförmedling

I en kommentar till den senaste utvecklingen sade den spanske utrikesministern José Garcia-Margallo (t.h.) att: "Siffrorna är fruktansvärda för alla och fruktansvärda för den spanska regeringen. Spanien är i en kris av enorma proportioner".

En debatt rasar nu bland ekonomer om huruvida politikerna har prioriterat åtstramningar på bekostnad av ekonomisk tillväxt, något som nu riskerar att kväva flera PIIGS-ekonomier. Samtidigt menar flera ekonomer att de spanska räntenivåerna som under den senaste månaden pendlat mellan 5,75 och drygt 6,00 procent för spanska 10-årsobligationer är en nivå som på sikt är för kostsam för den vacklande spanska ekonomin. (se nedan)

Första helgen i maj månad äger två viktiga händelser rum som på ett avgörande sätt kan förändra förutsättningarna för det framtida eurosamarbetet. Frankrike väljer president för de kommande fem åren och i Grekland går man till parlamentsval. Om socialistledaren Francios Hollande skulle gå segrande ur den franska striden innebär detta slutet för det sk Merkozy-samarbetet vilket kommer att öka osäkerheten för det fortsatta eurosamarbetet. Detta kan i alla fall kortsiktigt driva upp räntenivåerna ytterligare. Liknande förutsättningar gäller beträffande Grekland, stora förändringar i sammansättningen av det grekiska parlamentet kan äventyra de tidigare uppgörelserna med Trojkan och öka osäkerheten för den framtida utvecklingen.

Mvh Rune